

ми помагашъ да направимъ коледния кравай.

Наистина, така бѣше сложила върху софрата дългъ кжсъ тѣсто отъ чисто житено брашно и го навиваше на кржгъ, като баница. Когато кржгътъ стана колкото единъ хлѣбъ, тя прилепи двата края и ме погледна.

— Хубавъ ли е, Гане? Сега ще му сложимъ на четиритѣ страни по една гугушка. Гледай!

Тя направи четири малки тѣстени птиченца и ги закрепил на кръстъ на четиритѣ рѣба на кравая. По-навътре прикрепил още четири тѣстени кръстчета и три изкусно овалени ябълки.

— Како, защо ти е този кравай?

— Довечера ще го дадемъ на коледаритѣ, когато дойдатъ да наричатъ на вратата. Тази нощъ нѣма да спимъ. Ще ги чакаме будни. Искашъ ли?

— Искамъ, како.

Когато излѣзохъ вънъ, на двора горѣше буенъ огънь, а напрѣки бѣше обтегнатъ върху него заклания шопаръ. Презъ долната му устна бѣше проврѣна дълга дървена кука. Димитъръ дърпаше куката и обръщаше свинята на огъня, да обгори четината. По цѣлия дворъ миришеше на изгорѣла четина...

Късно следъ обѣдъ привършиха работа. Шопарътъ бѣше очистенъ и готовъ върху една дъска. Цѣлиятъ димѣше отъ топла пара. Метнаха върху му чистъ човалъ, и Димитъръ ме качи отгоре, като на конь. Такъвъ е обичаятъ, за да бждѣлъ догодина още по-голямъ шопарътъ.

Мръкна се. Доиде време за вечеря.

— Хайде, жени, готово ли е да прикадимъ житото? — попита баща ми. — Никола, донеси отъ ралото черѣслото и лемеша. Величке, има ли керемиди? Туривжглени и дайте житото и тамяна за прикаждане.

Бати Никола донесе сѣчивата отъ ралото и ги положи на рогозката подъ иконостаса. Тамъ горѣше вече